Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра державно-правових дисциплін

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан юридичного факультету

_____ Віталій СЕРЬОГІН
"28" серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОГО ПРАВА

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність	D8 Право
освітня програма	ПРАВО
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	юридичний

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

“28” серпня 2025 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМ: Кулачок-Тітова Людмила Вікторіна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових дисциплін

Програму схвалено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін

Протокол від «27» серпня 2025 року № 12

Завідувач кафедри державно-правових дисциплін

_____ Наталія ГРИШИНА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Право другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми Право
другого (магістерського) рівня вищої освіти

_____ Віталій СЕРЬОГІН

Програму погоджено науково-методичною комісією
юридичного факультету

Протокол від “28”серпня 2025 року № 1

Голова науково- методичної комісії юридичного факультету

_____ Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

магістра

спеціальності D8 Право

Предметом вивчення навчальної дисципліни є актуальні наукові та практичні проблеми, що виникають з приводу відносин в сфері праці.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Дати уявлення про найбільш важливі проблеми, що виникають в процесі реформування національного трудового права, його адаптації до міжнародних трудових стандартів, практичного застосування його норм, напрямку розвитку окремих правових інститутів галузі. Розвинути аналітичні та полемічні компетентності, дати навички участі у дискусіях з науково- та практично-значущих питань.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Формування у студентів таких компетентностей:

–здатність в умовах розвитку правової науки і державної політики вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, уміння набувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційно-освітні технології (**ЗК-3)**;

–здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, вміння реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності (**ПК-2**);

–здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти (**ПК-7)**;

–здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення (**ПК-9**);

–здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі права (**ПК-11**).

1.3. Кількість кредитів –3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
12 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	2 год.
Самостійна робота	
66 год.	84 год.

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів:

- Володіє передовими фундаментальними знаннями у галузі права та широким методологічним інструментарієм вивчення галузевих інститутів права (**ПРН-1)**;
- Здійснює комплексний критичний аналіз, оцінює та синтезує новітні ідеї у галузі права із використанням напрацювань у пізнанні явищ суміжних галузей науки (**ПРН-2)**;
- Здатний до самовдосконалення, всебічного саморозвитку, постійного підвищення професійної кваліфікації у сфері права протягом життя (**ПРН-7**);
- Знає основні філософські підходи до правової дійсності; розуміє основні закономірності розвитку правових явищ і процесів, здатний застосувати підходи основних типів праворозуміння та обґрунтування права до конкретних теоретичних категорій; втілювати і екстраполювати принципи права у прийняття правових рішень, розробку проектів нормативно-правових актів та правозастосування (**ПРН-8)**;
- Вміє аналізувати сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку вітчизняної правової системи з врахуванням її місця на юридичній мапі світу; здійснювати порівняльний аналіз правових явищ, виявляти їх спільні ознаки та відмінності на підставі встановлення

визначених критеріїв порівняння; аналізувати основні джерела права сучасних правових систем світу **(ПРН-9);**

- Здатний обробляти й тлумачити колізійні норми; має навички самостійної роботи з нормативно-правовими актами; навички вирішення правових ситуацій; аналізувати норми національного і міжнародного законодавства, правильно документувати результати аналізу; здатний брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності (**ПРН-16**);
- Здатний фахово розуміти і тлумачити зміст норм права та їх правильного застосування; сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримується принципів етики юриста, володіє навичками та розумінням значення саморозвитку, підвищення своєї кваліфікації та майстерності; нетерпимий до корупційної поведінки та корупційних проявів, володіє достатнім рівнем професійної та основами доктринальної правосвідомості (**ПРН-19**);
- Вміє розглядати заяви, скарги фізичних та юридичних осіб, роз'яснювати сторонам їх права і обов'язки; здатний охарактеризувати та застосовувати організаційно-правові форми та засоби охорони і захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб (**ПРН-20**)..

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Проблеми теорії трудового права
2. Реформування трудового законодавства. Трудоправові норми в управлінні підприємством.
3. Реалізація міжнародних трудових стандартів в нормах та застосуванні трудового права.

Тема 1. Сучасне розуміння функцій, методів та принципів трудового права

Проблема дотримання балансу забезпечення інтересів працівників та роботодавців. Трансформація захисної функції трудового права. Соціальна функція, рівні її реалізації. Роль соціальних партнерів забезпеченні та розвитку договірного методу регулювання трудових відносин. Значення принципів загальноправового та міжгалузевого порядку в реформуванні законодавства та практиці його застосування. Проблеми оптимального поєднання договірного та нормативного регулювання найманої праці.

Тема 2. Реформування трудового законодавства: етапи та сучасні проблеми.

Проблема проведення реформ в трудоправовій галузі. Кодифікація, систематизація, уніфікація, імплементація та адаптація – необхідність та значення цих процесів для реформування трудового законодавства. Процеси «точкового» внесення змін до трудового законодавства.

Проєкти трудових кодексів України 2002, 2008 та 2015 рр., зауваження та рекомендації щодо цих проєктів з боку МОП. Урядові проєкти закону «Про працю» 2020 та 2022 років, альтернативні законопроєкти.

Новели трудового законодавства: дистанційна робота, надомна робота, спрощений режим, призупинення трудових відносин. Явища аутсорсинга та аутстаффінга, їх роль в змінах виробничого середовища.

Тема 3. Організація трудових відносин в умовах воєнного стану.

Особливості організації трудових відносин в умовах воєнного стану. Реакція МОП на збройну агресію щодо України. Діяльність Міжнародної організації міграції. Проблеми зовнішніх і внутрішніх мігрантів. Складнощі в організації діяльності підприємств. Перебої фінансування з бюджету. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 та його основні положення. Звуження прав та гарантій профспілок і працівників. Зміни в регулюванні окремих сфер трудових відносин.

Спрощений режим регулювання трудових відносин: переваги та небезпеки перенесення регулювання на індивідуально-договірний рівень.

Тема 4. Проблеми правового забезпечення управління персоналом.

Поняття управління персоналом. Теорія менеджменту. Поняття мотивації. Основні сучасні методи мотивації персоналу. Основні показники ефективності системи мотивації персоналу на підприємстві. Нормативне забезпечення ефективної системи управління персоналом. Участь працівників в управлінні підприємством. Роль представницьких органів працівників в створенні локальних нормативних актів.

Тема 5. Міжнародні трудові стандарти та їх ефективність в формуванні національного законодавства. Принципи справедливого найму.

Право на ведення колективних переговорів і укладання колективних договорів. Мирні процедури вирішення трудових спорів між учасниками соціального партнерства. Страйки та інші промислові акції працівників. Локаути та інші засоби захисту роботодавців від промислових акцій працівників.

Примусова праця, рабство і торгівля людьми. Легальні визначення примусової праці в конвенціях МОП: мета легальних визначень; сфера застосування; визначення примусової праці. Проблема дитячої праці в сучасному світі. Зв'язок бідності та застосування дитячої праці. Конвенція МОП 1973 р. про мінімальний вік № 138 та Рекомендація № 146. Конвенція 1999 р. про найгірші форми дитячої праці № 182. Рекомендація № 190..

Правові акти щодо заборони дискримінації в сфері праці. Сучасні концепції забезпечення рівності в сфері праці: рівне звернення; диференціація і дискримінація; формальна та реальна рівність; відкриті і закриті переліки критеріїв дискримінації; пряма і опосередкована, відкрита і прихована дискримінація Законні виключення із принципу рівного звернення: специфічні вимоги роботи; міркування національної безпеки; захист окремих категорій працівників («компенсуюча дія»).

Принципи справедливого найму та їх реалізація в практиці застосування норм трудового права.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Сучасне розуміння функцій, методів та принципів трудового права	15	2	2			11	15					15
Тема 2. Реформування трудового законодавства: етапи та сучасні проблеми.	30	4	4			22	30	1	1			13
Тема 3. Організація трудових відносин в умовах воєнного стану.	15	2	2			11	15	1				14

Тема 4. Проблеми правового забезпечення управління персоналом.	15	2	2			11	15	1				14
Тема 5. Міжнародні трудові стандарти та їх ефективність в формуванні національного законодавства. Принципи справедливого найму.	15	2	2			11	15	1	1			13
Усього годин	**90**	**12**	**12**			**66**	**90**	**4**	**2**			**84**

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин за формами навчання	
		денна	заочна
1.	***Сучасне розуміння функцій, методів та принципів трудового права***	2	
2.	***Реформування трудового законодавства: етапи та сучасні проблеми.***	4	1
3.	***Організація трудових відносин в умовах воєнного стану.***	2	
4.	***Проблеми правового забезпечення управління персоналом.***	2	
5.	***Міжнародні трудові стандарти та їх ефективність в формуванні національного законодавства. Принципи справедливого найму.***	2	1
	Разом	***12***	***2***

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми (види, зміст самостійної роботи)	Кількість годин за формами навчання	
		денна	заочна

1.	***Сучасне розуміння функцій, методів та принципів трудового права*** Вивчення теоретичного матеріалу (конспект лекцій, підручники, монографії, наукові публікації в періодичних виданнях, інформаційні ресурси). Підготовка до семінарських занять, цільові доповіді за погодженням з викладачем, підготовка до контрольної роботи та екзамену.	11	15
2.	***Реформування трудового законодавства: етапи та сучасні проблеми.*** Вивчення теоретичного матеріалу (конспект лекцій, підручники, монографії, наукові публікації в періодичних виданнях, інформаційні ресурси). Підготовка до семянарських занять, цільові доповіді за погодженням з викладачем, підготовка до контрольної роботи та заліку.	22	13
3.	***Організація трудових відносин в умовах воєнного стану.*** Вивчення нормативного матеріалу, коментарів, наукових публікацій в періодичних виданнях, інформаційних ресурсів. Підготовка до семінарських занять, цільові доповіді за погодженням з викладачем, підготовка до контрольної роботи заліку.	11	14
4.	***Проблеми правового забезпечення управління персоналом.*** Вивчення теоретичного матеріалу (конспект лекцій, підручники, монографії, наукові публікації в періодичних виданнях, інформаційні ресурси) з теорії управління та мотивації персоналу. Підготовка до семінарських занять, цільові доповіді за погодженням з викладачем, підготовка до контрольної роботи та заліку.	11	14
5.	***Міжнародні трудові стандарти та їх ефективність в формуванні національного законодавства. Принципи справедливого найму.*** Вивчення теоретичного матеріалу (конспект лекцій, підручники, монографії, наукові публікації в періодичних виданнях, інформаційні ресурси) та нормативних актів ООН, МОП Ради Європи та ЄС. Підготовка до семінарських занять, цільові доповіді за погодженням з викладачем, підготовка до контрольної роботи та заліку.	11	13
	Разом	**66**	**84**

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання розвивають можливості самостійної роботи і сприяють більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Видом індивідуального завдання з навчальної дисципліни є контрольні роботи, що виконуються під час аудиторних занять та самостійної роботи, які визначаються навчальним планом. Крім того, можливе (за бажанням студента) виконання рефератів (есе) як різновиду наукової роботи здобувача, що дає можливість наукового дослідження, вони виконуються самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Результати цих досліджень доповідаються на практичних заняттях та/або на магістерському круглому столі.

Теми для написання рефератів (есе):

1. Проблеми подолання незадекларованої праці в Україні. Роль Держпраці України.
2. Реформування сисьеми працевлаштування за допомогою державної служби зайнятості.
3. Правове регулювання працевлаштування іноземців в Україні.
4. Особливості працевлаштування мігрантів в окремих державах (за вибором студента).
5. Міжнародне трудове законодавство в сфері подолання дитячої праці. Практика застосування.
6. Міжнародне трудове законодавство в сфері подолання дискримінації. Практика застосування.
7. Мобінг як соціальне явище та норми національного та міжнародного законодавства щодо протидії.
8. Примусова праця та торгівля людьми: міжнародне та національне законодавство.
9. Роль профспілкових організацій в регулюванні соціально-трудових відносин.
10. Загальнообов’язкове державне соціальне страхування: структура, проблеми та перспективи.
11. Соціальний захист працівника: національне законодавство та відповідність міжнародним стандартам.
12. Особливості регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану: проблеми та перспективи.

13. Практика застосування спрощеного режиму регулювання трудових відносин.
14. Соціальний діалог в України. Соціально-економічні ради.
15. Страйк як засіб вирішення колективного трудового спору: аналіз практики (за матеріалами НСПП).

За погодженням з викладачем може бути обрана інша тема за вибором студента.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються різноманітні методи навчання, вибір яких залежить від особливостей теми, форми заняття та слухацької аудиторії. Чинником вибору того чи іншого методу навчання є студентоцентрований підхід, спонукання студента до аналітичної та дослідницької діяльності, відповідність форми та методу навчання, особливості конкретної теми.

Пояснення - словесне тлумачення понять, явищ, принципів дії приладів, слів, термінів тощо. Використовують переважно під час викладання нового матеріалу, а також у процесі закріплення, особливо тоді, коли викладач відчуває, що студенти чогось не зрозуміли.

Розповідь - монологічна форма викладання. Застосовують її за необхідності викласти навчальний матеріал системно, послідовно – як правило, це лекційні заняття. Елементами розповіді є точний опис, оповідь, логічне обґрунтування фактів. *Науково-популярна розповідь* передбачає теоретичний аналіз певних явищ. *Описова розповідь* є послідовним викладенням ознак, особливостей предметів і явищ навколишньої дійсності (опис історії виникнення та розвитку того чи іншого явища). Кожен тип розповіді має забезпечувати виховний ефект навчання, ґрунтуватися на достовірних наукових фактах, акцентувати на основній думці, бути доступним і емоційним, містити висновки і зауваження.

Бесіда - метод навчання, за якого викладач за допомогою запитань спонукає студентів до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу – семінарські або практичні заняття. За призначенням у навчальному процесі розрізняють: *вступну бесіду* (проводиться під час підготовки до семінарського заняття або завдання щодо вивчення нового матеріалу); *бесіду-повідомлення* (ґрунтується переважно на спостереженнях, організованих викладачем на заняттях за допомогою наочних посібників, а також на матеріалах текстів наукових досліджень або документів); *бесіду-повторення* (використовують

для закріплення навчального матеріалу); *контрольну бесіду* (вдаються до неї при перевірці засвоєних знань). За характером діяльності студентів виокремлюють: *репродуктивну бесіду* (спрямована на відтворення засвоєного матеріалу); *евристичну,* або *сократівську* (викладач запитаннями спонукає студентів до формулювання нових понять, висновків, правил, використовуючи набуті ними знання, спостереження); *катехізисну* (спрямована на відтворення тверджень, що потребують дослівного запам'ятовування). Ефективність будь-якого виду бесіди залежить від вмілого формулювання запитань, а також від якості відповідей, тобто їх повноти, чіткості, аргументованості.

Навчальна дискусія є публічним обговоренням важливого питання і передбачає обмін думками між студентами або викладачами і студентами. Вона розвиває самостійне мислення, вміння обстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження. Під час навчальної дискусії обговорюють наукові висновки, дані, що потребують підготовки за джерелами, які містять ширшу інформацію, ніж підручник. Дискусія спрямована не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину. Такі дискусії можуть застосовуватися як в межах лекційного або семінарського заняття, так і організовуватися окремо – коллоквіум, круглий стіл тощо.

Ділова гра - інтелектуальні ігри формують такі складові мислення: - високий рівень сформованості елементарних розумових операцій аналізу, синтезу, порівняння, виділення суттєвого та ін.; – високий рівень активності, розкутості, плюралістичності мислення, що виявляється у продукуванні великої кількості гіпотез, установці на множину варіантів розв'язування, у свободі висунення ідей і гнучкості переходів від однієї до іншої; - організованість, цілеспрямованість мислення, що виявляється у чіткій організації та виділенні суттєвого у явищах, використанні узагальнених схем аналізу явищ, усвідомлення особистих способів мислення і контролю за ними.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольна робота, передбачена навчальним планом, підсумковий семестровий контроль у формі заліку, відтермінований контроль.

Вхідний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс (теорія права та держави, трудове право, міжнародне право). Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквіуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Результати оцінювання роботи студентів доводяться до відома студентів. Письмовий контроль забезпечує глибоку й всебічну перевірку опанування програмного матеріалу, за його допомогою одночасно контролюють значну кількість студентів. Усне опитування зазвичай проводиться на практичних заняттях. Його здійснюють за допомогою бесіди, відповіді студента, тлумачення певних теорій, ідей, поглядів професійних явищ тощо. Цей метод, завдяки своїй специфіці й характеру застосування, використовують і щоденно на планових заняттях, і на різноманітних перевірках.

Форми контролю з дисципліни виконання контрольної роботи, визначеної навчальним планом, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

9. Схема нарахування балів

Денна форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Залік	Всього
Т 1-5	Контрольна робота	Разом		
45	15	60	40	100

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Заочна форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Залік	Всього
Т 1-5 (семінарські заняття)	Контрольна робота	Разом		
30	30	60	40	100

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Максимальна кількість балів, які студент може отримати протягом 1 навчального семестру на семінарських заняттях з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» – 60, за рахунок усних та письмових відповідей на семінарських заняттях (до 5 балів за повну відповідь на поставлене питання, виконання домашніх письмових завдань та в сумі не більше 45 балів для денної форми навчання та не більще 30 балів для заочної форми навчання), написання контрольної роботи (денна форма навчання - до 15 балів, заочна – до 30 балів), написання та виступ з есе – додаткове завдання за бажанням студента -до 10 балів.

Для допуску до складання підсумкового контролю студент має набрати на менше 10 балів.

Залік проводиться у вигляді письмової роботи (розгорнута відповідь на відкрите питання та аналітичне завдання) або усно. На заліку студент може отримати максимальну кількість балів – 40. Для студентів, що активно працювали протягом семестру можливе виставлення заліку за сумою поточних балів – за бажанням студента.

Підсумкова оцінка (бали) за вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми трудового права» у 2 семестрі виставляється за усні та/або письмові відповіді на семінарських заняттях, написання контрольної роботи, підготовку реферату, складання підсумкового контролю та в сумі складає до 100 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для дворівневої системи оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	Незараховано

Критерії оцінки успішності навчання

За результатами навчання студент має виявити:

на оцінку "90-100"

- розуміння і розкриття у повному обсязі досліджуваних питань;
- вільне володіння спеціальною науковою термінологією у даній галузі знань та загальнотеоретичним понятійно-категоріальним апаратом;
- правильне розуміння предмета наукового дослідження і методологічних підходів галузі знань та їх місця в системі методологічних засобів теоретичної юриспруденції;
- чітке розуміння і вільне володіння теоретичними положеннями галузі знань і їх системними зв'язками в комплексі загальнотеоретичних юридичних наук
- уміння пов'язати теоретичні постулати з нормативними положеннями чинного законодавства та виявляти їх можливі колізії;
- уміння інтерпретувати теоретичні положення відповідно до проблем юридичної практики і виробляти конкретні пропозиції щодо її покращення;
- здатність виокремлювати наукові проблеми в межах проблематики навчального курсу та пропонувати шляхи їх розв'язання;
- володіння основами наукового прогнозування;

на оцінку "70-89"

- недостатньо повне розкриття теми;
- несуттєві помилки у визначенні понять і категорій, які кардинально не змінюють сутність викладеного питання;
- недостатньо чітке пояснення специфіки предмета і наукової методології галузі знань;
- труднощі у проведенні зв'язків теоретичних знань з юридичною практикою;
- допущені помилки у нормативному ілюструванні теоретичних положень;
- неповноту володіння теоретико-методологічним інструментарієм у розв'язанні практичних завдань;

на оцінку "50-69"

- розуміння вивченого матеріалу на рівні основних положень лекційного курсу;

- наявність однієї-двох суттєвих помилок у визначенні понять і категорій;
- нечітке, таке, що потребує постійних уточнень, викладення навчального матеріалу;
- виникнення значних труднощів у інтерпретації науково-теоретичних положень щодо юридичної практики;
- значні труднощі у констатації проблем юридичної науки і практики у даній сфері;

на оцінку "0-49"

- нерозкриття теми;
- повне нерозуміння змісту наукових понять і категорій;
- наявність значної кількості суттєвих помилок, які спотворюють наукову картину досліджуваної проблеми;
- нездатність до проведення предметних смислових зв'язків між правовою наукою і юридичною практикою.

10. Рекомендована література

Нормативні акти

1. Конституція України: закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text
2. Кодекс законів про працю України: закон від 10.12.1971 р. № 322-VIII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/322-08
3. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text
4. Про оплату праці: Закон України від 24.031995 р. № 108/95-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text
5. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text
6. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text
7. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text
8. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text
9. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text
10. Про організації роботодавців, їх права, об'єднання і гарантії діяльності: Закон України від 22.06.2012 р. № 5026-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text

11. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text
12. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text
13. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 року № 2136-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text

Базова література

1. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.
2. Трудове право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Під ред. І. Тетарчук. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 172 с.
3. Остапенко, Ю. (2021). ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКА. *Знання європейського права*, (2), 61-65. URL: https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.206
4. Кравченко І.М. Трудове право України. Практикум: навч. посібн.- К.: Видавництво Ліра-К, 2021. – 476 с.
5. Міжнародне регулювання праці. Електронний навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Одеського інституту МАУП URL: http://odessamaup.pp.ua/upload/editor/files.pdf
6. Статут Міжнародної Організації праці / URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_154
7. Ковенції та рекомендації МОП. Текст / URL: http://www.fpsu.org.ua/konventsiji-rekomendatsiji-mop
8. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text

Допоміжна література

1. Nataliia O. Melnychuk, Liudmyla V. Kulachok-Titova and Denys H. Sevryukov et al. Conceptual principles of international cooperation in labour relations. *Work Organisation, Labour & Globalisation.* Vol. 16(2):158-172. DOI: 10.13169/workorgalaboglob.16.2.0158 URL: https://www.scienceopen.com/hosted-document?doi=10.13169/workorgalaboglob.16.2.0158
2. Кулачок-Тітова Л.В., Федчишина К.В. Мотивація трудової діяльності: теоретичне обгрунтування та правове закріплення. - Часопис Київського університету права. 2021/13. С. 167-173.

3. Кулачок-Тітова Л.В. Право на гідне життя осіб похилого віку та проблеми його забезпечення. Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна, Серія «Право», 2020. – Випуск 29. С. 152-161.
4. Передерій О.С., Кулачок-Тітова Л.В. Аспекти взаємного впливу процесів розширення правового простору Європейського Союзу і реформування правової системи України. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Право. 2019. № 27. С. 33-41.
5. Кулачок-Тітова Л.В. Реформування трудового законодавства України у світлі відповідності міжнародним трудовим стандартам. Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна, Серія «Право», 2018. Випуск 25. С. 113-117.
6. Лукаш С.С. Проблеми й прогалини в трудовому законодавстві України. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2018. Серія Право. Випуск 53. Т.1. С. 148-151. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28071/1
7. Русаль Л.М. Види функцій трудового права. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 29 (68). № 6. 2018. С. 73-76. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/6_2018/15.pdf

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Законодавство України. Офіційний портал Верховної Ради України. http://zakon2.rada.gov.ua/laws

2. Трудовий кодекс України (Проект). ЛІГА-ЗАКОН URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF0US00X.html

3. Трудове законодавство. Всеукраїнська асоціація кадровиків URL: http://www.kadrovik.ua/category/kategor-statei/trudove-zakonodavstvo

4. Трудове законодавство України. Державна служба зайнятості (офіційний веб-сайт) URL:http://www.dcz.gov.ua/control/uk/faq/list?themeId=31382

5. Міжнародна організація праці. Офіційний сайт. URL: http://www.ilo.org/moscow/lang--ru/index.htm
6. Міжнародна організація праці // Постійне представництво України при ООН та інших міжнародних організаціях URL: http://geneva.mfa.gov.ua/ua/ukraine-io/labour
7. Міжнародна організація міграції (МОМ) Офіційний сайт. URL: http://iom.org.ua/ua
8. Реформування трудового законодавства: чому протестують профспілки Тернопільщини URL: https://suspilne.media/170584-

reformuvanna-trudovogo-zakonodavstva-comu-protestuut-profspilki-ternopilsini/